

ZIARUL TRANSORIZONTIC

NR.33 DECEMBRIE 2023

Iarna

de Vasile Alecsandri

Din văzduh cumplita iarnă cerne norii de zăpadă,
Lungi troiene călătoare adunate-n cer grămadă;
Fulgii zbor, plutesc în aer ca un roi de fluturi albi,
Răspândind fiori de gheață pe ai țării umeri dalbi.

Ziua ninge, noaptea ninge, dimineața ninge iară!
Cu o zale argintie se îmbracă mândra țară;
Soarele rotund și palid se prevede printre nori
Ca un vis de tinerețe printre anii trecători.

Tot e alb pe câmp, pe dealuri, împrejur, în depărtare,
Ca fantasme albe plopii înșirați se perd în zare,
Și pe-ntinderea pustie, fără urme, fără drum,
Se văd satele perdute sub clăbucii albi de fum.

Dar ninsoarea încetează, norii fug, doritul soare
Strălucește și dezmiardă oceanul de ninsoare.
Iată-o sanie ușoară care trece peste văi...
În văzduh voios răsună clinchete de zurgălăi.

SUMAR

- 04 *MESAJUL DE FELICITARE A DOAMNEI DIRECTOARE*
- 05 *DĂM START DECADEI CATEDREI SOCIOUMANE ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ*
- 06 *DESCHIDEREA DECADEI CATEDREI ȘTIINȚE SOCIOUMANE ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ*
- 07 *BRADUL DE CRĂCIUN- COPAC AL PĂCII*
- 08 *MAREA UNIRE – REALIZARE PLENARĂ A IDEALULUI TUTUROR ROMÂNILOR*
- 11 *DESCHIDEREA PROIECTUL „ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR DIN MOLDOVA”,
IMPLEMENTAT DE MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII, FINANȚAT DE BANCA
MONDIALĂ SUBPROIECTUL INSTRUIREA MODERNĂ – ATRIBUT AL SUCCESULUI
PROFESIONAL (IMASP)*
- 13 *PARTENERIATE EDUCAȚIONALE - IMPERATIV AL PEDAGOGIEI CONTEMPORANE*
- 15 *MANAGEMENTUL STRESULUI PROFESIONAL*
- 17 *ROLUL INTELIGENȚEI ARTIFICIALE ÎN EDUCAȚIE: PROVOCĂRI ȘI OPORTUNITĂȚI*
- 20 *LE LIVRE NUMÉRIQUE AUX LANGUES ÉTRANGÈRES SPÉCIALISÉES-CLÉ VERS LA
RÉUSSITE PROFESSIONNELLE*
- 22 *MOTIVAȚIA, ASPECT INDISPENSABIL AL ÎNVĂȚĂRII*
- 26 *PROMOVAREA TRANSDISCIPLINARITĂȚII ÎN PROCESUL DE FORMARE A
COMPETENȚELOR PROFESIONALE A ELEVILOR DE LA SPECIALITĂȚILE: EDUCAȚIE
TIMPURIE ȘI ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL TEHNIC
NONTERȚIAR.*
- 28 *EDUCĂM TINERII ÎN SPIRITUL INTEGRITĂȚII*
- 30 *SCENARIUL SPECTACOLULUI LITERAR – MUZICAL REVELION 2024*
- 35 *AVENTURILE SPIRIDUȘILOR ÎN SEARA DE ANUL NOU*

STIMAȚI COLEGI! DRAGI ELEVI!

Iată-ne ajunși în acele clipe semnificative, pline de evenimente și emoții, când reflectăm și apreciem valorile realizate, când împărtășim bucuriile și experiențele cu cei dragi inimii, când, plini de speranțe, ne gândim la ziua de mâine.

Anul ce se încheie ne-a cerut tuturor muncă asiduă, curaj și încredere, efort și dinamism, răbdare și dăruire deplină, inspirație și susținere reciprocă. Am călăuzit împreună către noi culmi și am depășit obstacole, am ales prosperitatea și am valorificat toate oportunitățile ce ni s-au ivit. Îndârjirea, spiritul de echipă, perseverența și dorința de afirmare au fost fundația pe care am clădit bunele practici și succesele noastre.

Pentru elevi, a fost un an al descoperirilor și al noutăților, al autodescoveririi și al implicării în diverse activități extracurriculare. Conectați la rigorile academice ale școlii, au străbătut cu încredere traseul formării personale.

Dragi elevi, vreau să vă reamintesc că sunteți moștenitorii unui tezaur neprețuit: cartea. Urmați calea cunoașterii, iar profesorii, cu dragoste și pricepere, vă vor sprijini să clădiți cea mai frumoasă cetate: propria identitate.

În ajunul Revelionului, doresc să exprim recunoștința mea față de fiecare dintre voi pentru contribuția esențială la evoluția instituției noastre, care, de-a lungul timpului, a devenit un stâlp esențial al sistemului educațional din țară.

Cu această minunată ocazie, felicit călduros comunitatea noastră școlară și urez tuturor sărbători ferice, pline de lumină, de bucurii, de întâlniri frumoase cu prietenii.

Vă doresc ca Noul An să aducă pace, prosperitate, sănătate, armonie sufletească și noi colaborări roditoare. Să vă însoțească optimismul și încrederea în bine, energia și buna dispoziție, momentele plăcute și realizările de neuitat. Fie ca 2024 să fie un an îmbelșugat în satisfacții profesionale și personale, în proiecte interesante și rezultate remarcabile, pentru că le meritați pe deplin.

La mulți ani cu sănătate și cu noi puteri pentru împlinirea viselor!

Cu respect,
directoarea Colegiului „Mihai Eminescu” din Soroca,
Tatiana VIȘNIOVAIA

AGENDA ACTIVITĂȚII

*decadei catedrei de
Științe Sociale și
Asistență socială*

	Activitate	Responsabili	Locul/ ora desfășurării
	Deschiderea catedrei „Povestea iernii”	Rusu Valentina Mitrofan Tatiana Fiodorciuc Daniela	Holul blocului II 7:30-8:00
	1 decembrie- Marea Unire 105 ani de la un fapt neîmplinit.	Uretii Dumitru, Rebeja Valentina, Levandovschi Irina, Lipovanciuc Vitalie	Holul colegiului 11:30
	Sesiune de comunicări: „Marea Unire- eveniment crucial din istoria contemporană”	Lipovanciuc Vitalie	Cancelaria instituției Lecția a 8-a, 14:30
	Lecție cu public: disciplina „Istoria românilor și universală”, gr.38 „Turism”, subiectul „Consecințele celui de- al 2-lea Război Mondial	Uretii Dumitru	Aud. 46, lecția a 8-a, 14:30
	Flash-mob: „Fii activ, fii fericit, fii TU”	Rusu Valentina Mitrofan Tatiana	Holul colegiului 11:30
	Seminar informativ- aplicativ: „Fenomenul corupției privit prin ochii tinerilor”.	Tanas Diana	Cancelaria instituției Lecția a 7-a, 13:40
	Matineu pentru copiii angajaților „Aventurile spiridușilor în seara de Anul Nou”	Iliuhin Tatiana Doga Cristina	Cancelaria instituției 12:30
	Serbare de Anul Nou „Magia Iernii”	Fiodorciuc Daniela Rusu Valentina Rebeja Valentina	Sala de festivități 13:30

DESCHIDERA DECADEI CATEDREI ȘTIINȚE SOCIOUMANE ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ

1 decembrie 2023, constituie începutul iernii plin de magie și mister.

Este anotimpul în care emoțiile trebuie trăite din plin, este timpul pentru sărbători de basm, bucurii, colinde și povești spuse la gura sobei.

Pe această notă de poveste a demarat activitatea de deschidere a catedrei Științe Socioumane și Asistență Socială, care s-a desfășurat în perioada 01.12.2023-06.12.2023-21.12.2023, cu genericul „Povestea iernii”, monitorizată de cadrele didactice: Valentina RUSU, Daniela FIODORCIUC și Tatiana MITROFAN.

Pe parcursul a șase zile, în cadrul colegiului „Mihai Eminescu”, s-au desfășurat, cu un farmec aparte, un șir de activități școlare și extracurriculare, realizate de membrii catedrei. Activitățile au demarat, începând cu ore publice și continuând cu seminare informative, expoziții tematice, decor specific, joc, muzică și voie bună.

Astfel, în dimineața zilei de 1 decembrie 2023, în holul colegiului a predominat adevărata dispoziție de sărbătoare, adevăratul spirit al poveștilor.

Cadrele didactice au fost întâmpinate de membrii catedrei Științe Socioumane și Asistență Socială și de cunoscutele mascote din povești: Omul de zăpadă Olaf, ursul, precum și de actorii principali ai iernii: fulguța, crăciuneii și brăduțul. Fiecare, profesor și elev, a primit câte un mesaj de felicitare.

În acest context, membrii catedrei le-au dorit speranțe și vise îndrăznețe cu succese și realizări mărețe, cu bucurii și împlinire un an nou plin de energie.

BRADUL DE CRĂCIUN- COPAC AL PĂCII

Cu toți așteptăm sosirea iernii ca să ne bucurăm de sărbătorile acestui anotimp. Un moment feeric, atât pentru maturi, cât și pentru copii este împodobirea pomului veșnic-bradul. Puțini dintre noi știu despre proveniența acestui obicei. Ca atare, bradul de Crăciun nu a existat la creștini, iar Biblia relevă acest fapt ca unul caracteristic vechilor babiloneni. Romanii aveau obiceiul de a împodobi ușile cu lauri de dafin și aprindeau lumânări pe străzi, iar celții decorau copacii cu fructe și lumânări în timpul solstițiului de iarnă. Acesta era un mod de a reînvia copacul și de a asigura revenirea soarelui și a vegetației într-un mod frumos. Pentru multe popoare, pomul simbolizează fertilitatea și reînvierea ...totuși creștinismul a adoptat această tradiție aproximativ în sec.VIII d.Hr. Pentru a creștina și a primi noi teritorii, biserica trimitea propovăduitori în ținuturile-colonii, printre care se număra și ținutul Saxoniei inferioare.

Documentele atestă faptul că în acest ținut exista o comunitate păgână, care efectua regulat, un sacrificiu uman pentru zeul Thor. Sacrificiul se făcea în jurul unui stejar considerat sacru-„Stejarul Tunetului”. În ajunul Crăciunului din 723 e.n, evangelistul Bonifaciu vine cu predici de propovăduire a Nașterii Mântuitorului și speranței de reînvia în paradisul lui Dumnezeu.

Dar înspăimântat de cruzimea ritualului localnicilor, a decis să salveze viața copilului ce trebuia să fie sacrificat. În fața celor prezenți, el taie stejarul și plantează în locul lui un brad -copacul cu viață veșnică, care nu cere jertfă pentru existența și prelungirea vieții lui. Coroana lui tinde spre cer, fapt ce simbolizează proviniența lui divină. Bonifaciu decorează pomul cu elemente ce sunt menționate în Biblie: mărul -simbol al păcatului; umânările- simbolizau ispășirea păcatului prin harul lui Dumnezeu; îngerii -cei cel slujesc pe Dumnezeu. Pentru a se asigura că această comunitate a uitat de sacrificiile umane, reprezentanții bisericii se întorceau în fiecare iarnă pentru a decora Bradul, din ce în ce mai mult cu noi elemente- nuci, figurine de animale sau figurine umane. De-a lungul timpului, tradiția bradului a fost preluată de mai multe popoare, iar biserica a acceptat ca ea să fie plasată în mijlocul sărbătorilor de iarnă, ca simbol al triumfului creștinismului asupra întunericului păgân. Dumnezeu și Dragoste și el ne-a făcut un mare cadou prin faptul că l-a trimis pe fiul său ca jertfă de răscumpărare unică pentru noi toți. Deci, nu mai e nevoie de așa obiceiuri feroce.

Atunci când împodobiți bradul, gândiți-vă că el e simbolul eliberării de moarte și speranță pentru un viitor luminos! Sărbători fericite la toți!!!

MAREA UNIRE – REALIZARE PLENARĂ A IDEALULUI TUTUROR ROMÂNILOR 1 DECEMBRIE – ZIUA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Un eveniment crucial din istoria românilor în epoca contemporană, îl constituie Marea Unire. Primăvara Mării Uniri a românilor din toate teritoriile naționale românești la 1918, a început în Basarabia. Acest spațiu anexat de Rusia țaristă la 1812 s-a unit cu România prin Actul Unirii votat de către Sfatul Țării la 27 martie 1918. Apoi, a urmat unirea Bucovinei cu România, la 28 noiembrie și a Transilvaniei la 1 decembrie din același an. De menționat că, Transilvania la acest moment era parte componentă a imperiului Austro-Ungar, care se afla în proces de dezmembrare. În acest spațiu lupta pentru unire cu România a căpătat noi proporții o dată cu începutul I Război Mondial.

În Transilvania, lupta pentru unirea cu România a căpătat noi proporții odată cu începutul primului război mondial. Între anii 1916-1918 românii au organizat mai multe acțiuni de protest, îndreptate împotriva războiului, iar în iunie 1918 ei au participat la greva generală din întreg imperiu. În aprilie 1918, la Roma s-a desfășurat Congresul națiunilor din imperiu, care a adoptat hotărârea despre dreptul fiecăreia dintre acestea de a se constitui într-un stat național independent sau a se uni cu statul său național existent.

Sub acțiunea intensificării mișcărilor naționale din imperiu, la 14 octombrie 1918 primul-ministru austriac Hussarek a declarat în parlamentul de la Viena că se va acorda drept la „viață națională prin sistemul autogovernării federative”. Drept urmare, la 16 octombrie 1918 împăratul Carol I a adresat manifestul „Către popoarele mele credincioase”, în care se propunea federalizarea imperiului prin crearea a 6 regate independente: austriac, maghiar, ceh, iugoslav, polonez și ucrainean (rutean), care urmau să rămână sub autoritatea dinastiei Habsburgilor. Românii au fost incluși în regatul maghiar preconizat.

În aceste circumstanțe, lupta pentru unitatea națională a românilor a intrat în faza hotărâtoare. La 12 octombrie 1918, Comitetul Executiv al Partidului Național Român, întrunit la Oradea a adoptat o Declarație (Proclamație redactată de Vasile Goldiș) în care se afirma că națiunea română este hotărâtă să-și asigure locul său „printre națiunile libere”.

Pentru coordonarea acțiunilor mișcării naționale, la 30-31 octombrie 1918 a luat ființă Consiliul Național Român Central, format din 6 reprezentanți ai social-democraților și 6 reprezentanți ai Partidului Național Român (Teodor Mihali, Vasile Goldiș, Ioan Flueraș, Bazil Surdu, Iosif Renoiu ș.a.). La 6 noiembrie 1918 Consiliul a publicat un memoriu intitulat „Către națiunea română” în care erau argumentate drepturile românilor din teritoriile încorporate atunci în Ungaria la autodeterminare.

Pentru a înfăptui acest drept urmau să fie create organizații locale și gărzi naționale. La 10 noiembrie 1918, Comitetul Național Român Central a trimis guvernului Ungariei o notă ultimativă în care se afirma că în “dreptul la liberă dispozițiune a neamurilor” va proceda la preluarea guvernării în teritoriile locuite de români.

Concomitent, a fost adresat un manifest Puterilor Antantei în care se afirma că teritoriile locuite de români se declară separate de Austro-Ungaria și că “formează acum cu România un Stat unic și independent”.

La 13-15 noiembrie 1918, la Arad au început tratativele dintre reprezentanții guvernului maghiar și a Comitetului Național Central. Delegații maghiari au declarat că sunt de acord ca, în teritoriile românești, să preia puterea Consiliul, dar fără a se despărți de Ungaria. Delegații români au declarat că scopul lor este „desprinderea totală”, fapt ce a dus la ruperea tratatelor.

Consiliul Național Român Central, transformat în Marele Sfat Național Român a hotărât la 20 noiembrie 1918, convocarea Marii Adunări Naționale. La 1 decembrie 1918, la Alba Iulia, membrii Marelui Sfat Național în număr de 1228 membri s-au adunat în sala Cercului militar.

Printre cei prezenți erau și reprezentanții Basarabiei și Bucovinei, pentru a participa la acest act istoric au sosit peste 100.000 de oameni, care s-au adunat pe platoul din spatele cetății (în fața actualei Catedrale Ortodoxe). Discursul solemn a fost rostit de Vasile Goldiș, care în încheierea Adunării, a supus aprobării Hotărârea: „Adunarea Națională a tuturor românilor din Transilvania, Banat și Tara Ungurească, adunați prin reprezentanții lor la Alba Iulia în ziua de 1 decembrie 1918 decretează Unirea acelor români și a tuturor teritoriilor locuite de dâșii cu România”.

A doua zi, la 2 decembrie 1918, a avut loc prima întrunire a Marelui Sfat Național, care a ales Biroul acestuia și Consiliul Dirigent, ce urma să aibă rol de guvern.

La 11 decembrie 1918, Consiliul Dirigent adresa o proclamație tuturor locuitorilor din Transilvania și Banat prin care se confirma înfăptuirea Unirii cu România și era adusă la cunoștință preluarea atribuțiilor de guvernare de către organul ales. La 24 decembrie 1918, regele Ferdinand I a emis Decretul de Unire a Transilvaniei cu Regatul României și Decretul de organizare provizorie a teritoriului acesteia.

Până la unirea deplină s-a format Marele Sfat Național, cu prerogative legislative, subordonat parlamentului României și Consiliul Dirigent, subordonat guvernului român.

Astfel, ziua de 1 decembrie 1918, a intrat în istoria românilor ca data realizării unității naționale. Unirea, săvârșită în 1918, era un început a unui proces de integrare administrativă, politică, economică și culturală a spațiului românesc în cadrul României Mari. Unirea s-a produs în urma dezmembrării imperiilor austro-ungar și țarist, care a permis popoarelor asuprite să promoveze ideea autodeterminării. Pe baza principiului naționalităților, popoarele asuprite s-au constituit fie ca state independente, fie că s-au unit cu statele existente de aceeași naționalitate. În acest context, Marea Unire a românilor de la 1918, se încadrează perfect într-un proces general european, caracteristic pentru acea perioadă. Organismele politice democratice, create în provinciile românești în preajma unirii, au imprimat acestui proces un caracter publicitar.

Dar unde mergem noi, unde merge neamul românesc după prăbușirea Imperiului Sovietic? Aceasta este întrebarea și problema principală a zilei de azi, când se împlinesc 105 de ani de la Marea Unire din 1918. Destrămarea Uniunii Sovietice, criza profundă în care se afla moștenitorul acesteia -Rusia, ne oferă azi, o nouă și reală șansă pentru restrângerea țării și reunirea neamului românesc. Consider că, cea mai reală și optimă cale de a aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană și NATO o constituie Unirea cu România. necesar să chibzuim și activăm serios și hotărât pentru a nu rata această șansă istorică, deoarece s-ar putea întâmpla ca ea să nu se mai repete.

Vitalie LIPOVANCIUC, profesor de discipline socioumane

**DESCHIDERA PROIECTUL „ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR DIN MOLDOVA”,
IMPLEMENTAT DE MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII,
FINANȚAT DE BANCA MONDIALĂ
SUBPROIECTUL INSTRUIREA MODERNĂ – ATRIBUT AL SUCCESULUI PROFESIONAL
(IMASP)**

În decembrie 2023, s-a încheiat – 1 an de implementare a Subproiectului Instruirea modernă – atribut al succesului profesional (IMASP).

În această perioadă, s-au aplicat un șir de activități inițiate prin Planul de achiziții, aprobat de către MEC, cu scopul realizării indicatorilor propuși. Activitatea subproiectului s-a direcționat, atât spre desfășurarea procedurilor de achiziții, întru dotarea și modernizarea procesului instructiv-educativ, din cadrul Colegiului „Mihai Eminescu” din Soroca, cât și spre raportări trimestriale, semestriale și anuale, prin elaborarea și prezentarea Rapoartelor financiare și a Rapoartelor de progres. Aceste responsabilități au fost îndeplinite de către membrii Echipei Subproiectului din cadrul Instituției:

Maria PÎNZARI, manager de subproiect;
Lidia CRAVEȚ, manager financiar;
Doina PAȘA, manager pe achiziții.

Astăzi, suntem la etapa unde am reușit să atingem un progres, prin următoarele activități planificate, pe componente:

I. Bunuri

1. Mobilier: seturi de mese și scaune pentru elevi; seturi de mese și scaune pentru profesori; scaune pliante; pufuri; dulapuri cu posibilitatea

încorporării tehnicii de calcul;

1. Table școlare;
2. Condiționere;
3. Materiale didactice;
4. Inventar sportiv.

II. Servicii de consultanță

1. Elaborarea a 4 suporturi, pentru unități de curs la specialitatea Învățământ primar, calificarea Învățător.

2.Elaborarea a 3 suporturi, pentru unități de curs la specialitatea Educație timpurie, calificarea Educator.

3.Instruiri, pentru cadrele didactice, privind bunele practici specifice domeniilor de formare profesională: Educație timpurie (calificarea Educator); Educație timpurie (calificarea Conducător muzical); Învățământ primar (calificarea Învățător).

4.Instruiri în cadrul școlii de vară privind Inițierea viitorilor abiturienți în domeniile de formare profesională cu profil pedagogic: calificarea Educator; calificarea Conducător muzical; calificarea Învățător.

5.Elaborarea proiectului și a conceptului de design al spațiilor subproiectului.

6.Servicii de consultanță privind elaborarea caietului de sarcini pentru achiziția de echipament informațional.

III. Lucrări de reparații curente a spațiilor predestinate subproiectului: 6 săli de studii și 3 laboratoare.

În cadrul unei instituții de învățământ profesional tehnic, procesul instructiv necesită a fi unul performant, atât în context teoretic, cât și aplicativ. Iată de ce, această inițiativă de modernizare constituie dezideratul procesului de formare profesională a pedagogilor.

**Maria PÎNZARI, șefă de secție didactică,
manager de subproiect**

„Imaginația împărtășită creează colaborare, colaborarea creează comunitate, iar comunitatea inspiră schimbarea socială.” - Ferry Tempest Williams

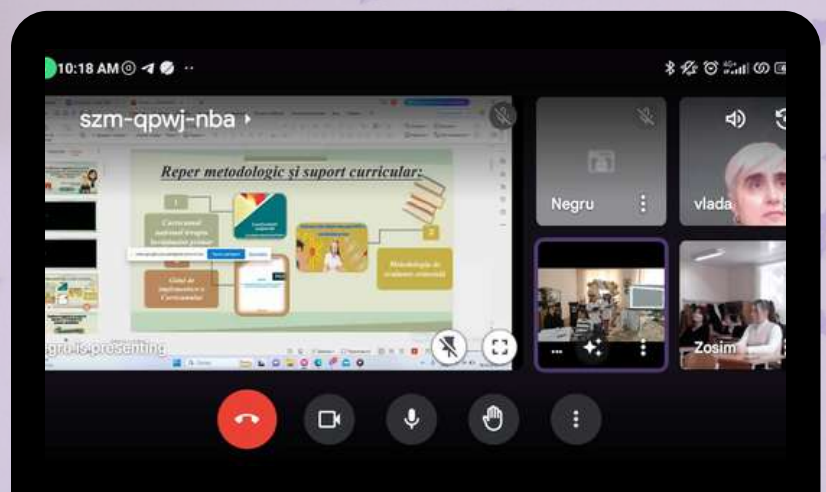
★ Tema parteneriatelor educaționale constituie o preocupare constantă pentru pedagogia contemporană, fiind în atenția, deopotrivă, a cercetătorilor, a cadrelor didactice și a părinților. Școala, astăzi, este construită ca un sistem deschis, care se află în relație directă cu mediul exterior și, inerent, cu comunitatea în cadrul căreia funcționează, școala poate transforma coordonatele sale specifice în fapte care să-i permită inițierea și dezvoltarea parteneriatelor educaționale. (Vrășmaș, E. Parteneriatul educațional. București: Armis, 2002)

În virtutea legilor schimbării, soluționarea reală a problemelor multiple cu care se confruntă în prezent educația contemporană, poate fi realizată numai prin transformarea parteneriatului într-o realitate.

Conceptul de parteneriat educațional constituie o relație de colaborare, cooperare, comunicare eficientă, acceptarea diferențelor și interacțiuni îndreptate cu scopul optimizării rezultatelor educației. Parteneriatul este o atitudine, caracterizată prin cooperare, implicare, dialog și (co)responsabilitate.

Parteneriatul educațional este unul dintre cuvintele-cheie ale pedagogiei contemporane. Este un concept și o atitudine în câmpul educației. Ca atitudine, parteneriatul presupune:

- acceptarea diferențelor și tolerarea opțiunilor diferite;
- egalizarea șanselor de participare la o acțiune educativă comună;
- interacțiuni acceptate de toți partenerii;

- comunicare eficientă între participanți;
- colaborare (acțiune comună în care fiecare are rolul său diferit);
- cooperare (acțiune comună în care se petrec interrelații și roluri comune).

Parteneriatul educațional se desfășoară împreună cu actul educațional propriu-zis. El se referă la cerințe ca proiectarea, decizia, acțiunea și colaborarea dintre instituții, influențe și agenți educaționali.

În acest context, am stabilit un parteneriat de succes cu IP Colegiul „Vasile Lupu” din Orhei, prin realizarea în comun a Rapoartelor stagiilor de practică. Astfel, la data de 08.12.2023, în incinta Colegiului „Mihai Eminescu” din

Soroca, Stagiul de practica de instruire IV (comasată) s-a încoronat cu prezentarea Raportului, realizat de comun cu instituția de profil din Orhei prin intermediul unei conexiuni on-line. Elevii de la specialitatea Învățământ primar, din ambele instituții implicate, au demonstrat temeinice competențe profesionale, abordând, într-un mod deosebit, ariile curriculare specifice ciclului primar. Au demonstrat, încă o dată, maximă responsabilitate, creativitate în prezentarea subiectelor și perseverență în parcursul didactico-practic.

„Sfârșitul încoronează opera”, iar parteneriatele educaționale oferă oportunități diverse pentru un eficient schimb de bune practici.

Ludmila DUBCIUC, director-adjunct pentru instruire practică și producere

Stresul reprezintă o dimensiune constantă a vieții cotidiene. La ora actuală societatea și mediul de muncă specific educației aduc pe scena vieții noi tipuri de situații stresante: schimbările sociale rapide și adesea imprevizibile, riscul, incertitudinea, șomajul, migrația, necesitatea reorientării profesionale și, nu în ultimul rând, diferențele privind nivelul de trai comparativ cu alte categorii sociale.

Stresul face parte din viața noastră de zi cu zi. Până să învățăm să-l recunoaștem și să ne ferim de urmările lui, adeseori se răsfrânge asupra stării noastre sufletești, dar, mai ales, asupra sănătății noastre (și implicit, asupra duratei noastre de viață); l-am simțit pe propria piele, dându-i diferite nume: enervare, nerăbdare, plictiseală, oboseală, furie, dezgust, rușine, teamă, panică, mânie, groază, frustrare etc., toate aceste stări – predominant afective – constituind, de fapt, măștile stresului.

În calitate de cadru didactic, trebuie să ținem cont că:

- Stresul profesional ne afectează fără să ne dăm seama;
- Stresul profesional îl luăm cu noi acasă;
- Pentru a scăpa de stres, trebuie să facem unele schimbări;
- Când simțim că suntem din ce în ce mai stresați, trebuie să solicităm sprijin de specialitate.

Managementul stresului se referă la acele acțiuni care au o structură formalizată și sunt implementate cu scopul de a preveni și a reduce stresul angajaților.

Un program de managementul stresului este util pentru:

- A oferi o modalitate specializată și confidențială de a trata și reduce stresul personalului și al familiei acestora, cât și de a îmbunătăți abilitățile acestora de a face față evenimentelor negative;
- A crește eficiența și eficacitatea personalului și a instituției;
- A reduce numărul accidentelor la locul de muncă;
- A reduce plângerile colegilor, elevilor referitoare la comportamentele necorespunzătoare ale angajaților.

Cea mai importantă etapă într-un program de management al stresului vizează intervenția asupra problemelor constatate în scopul diminuării sau eliminării acestora. Astfel, intervenția poate fi realizată la nivel individual sub formă de strategii personalizate (tehnici de monitorizare a

stresorilor și a simptomelor, tehnici de formare a deprinderilor, tehnici de tolerare a stresului, tehnici de relaxare, tehnici de modificare a reacțiilor) și la nivel de instituție sub formă de strategii organizaționale (tehnici de dezvoltare a resurselor, tehnici de planificare a muncii, tehnici de analiză și clarificare a rolului, tehnici de centrare pe activitățile de muncă, tehnici de optimizare a relațiilor interpersonale, tehnici de modificare a procedurilor organizaționale).

Stresul este un fenomen psihic care rezultă din trăirea într-o manieră personală a interacțiunii cu mediul, un efect al combinării caracteristicilor obiective ale factorilor agresivi cu semnificațiile subiective atribuite lor. Capacitățile proprii dezvoltate și probate în diferite împrejurări influențează în mod hotărâtor semnificațiile date situațiilor de viață, imaginea despre lume fiind mediată permanent de imaginea despre sine. Astfel, nu putem să nu constatăm că stă în puterea ființei umane să intervină în propria existență, să își dezvolte în mod conștient strategiile de adaptare, să își descopere resursele proprii și să le investească în mod rațional pentru a combate stresul profesional.

Disraeli afirma că “tinerețea este o sărăcie, maturitatea o luptă și bătrânețea un regret”, deci, să gestionăm corect situațiile de stres profesional și personal pentru a avea o viață de calitate.

Daniela FIODORCIUC, șef de secție didactică

MANAGEMENT

OVERTIME

Inteligența artificială (IA) reprezintă o forță transformățională în diverse domenii ale societății, iar impactul său asupra educației este subiectul unei atenții considerabile. Într-o eră digitală în continuă expansiune, în care tehnologia evoluează rapid, IA devine tot mai prezentă în peisajul educațional, schimbând fundamental modul în care elevii învață și profesorii își desfășoară activitățile.

Într-un sens larg, IA în educație se referă la utilizarea tehnologiilor inteligente pentru a îmbunătăți procesele de învățare și predare. Cu ajutorul algoritmilor avansați, analizei datelor și a învățării automate, IA aduce o serie de beneficii semnificative în sălile de clasă și în mediile de învățare online.

Rolul fundamental al IA în educație poate fi observat în personalizarea învățării. În loc să ofere un curriculum standardizat pentru toți elevii, IA ar permite adaptarea conținutului și metodelor de predare în funcție de nevoile individuale ale fiecărui elev. Astfel, se creează experiențe de învățare personalizate, ajutând elevii să-și dezvolte abilitățile și să-și atingă potențialul maxim.

Prin urmare, în timp ce IA aduce o revoluție în procesul de învățare, este esențial să se abordeze cu atenție și responsabilitate provocările asociate, pentru a asigura că beneficiile acestei tehnologii sunt accesibile și echitabile pentru toți elevii.

Contextul actual al învățământului și nevoia de inovație.

Sistemul educațional se confruntă cu o diversitate semnificativă de elevi, cu stiluri de învățare diferite și nevoi individuale. Această diversitate poate fi dificil de gestionat într-un cadru tradițional. Astfel, este necesar să ne adaptăm la tehnologiile emergente. Învățământul trebuie să rămână relevant într-o lume caracterizată de schimbări rapide ale tehnologiei. Adesea, instituțiile întâmpină dificultăți în adoptarea și integrarea eficientă a tehnologiilor emergente în procesul de învățare.

Dacă aș analiza procesul de evaluare și personalizare atunci sistemele tradiționale de evaluare pot fi restrictive și nu reflectă întotdeauna cunoștințele și abilitățile reale ale elevilor. Personalizarea învățării pentru fiecare elev în parte reprezintă o provocare semnificativă. Totodată, dependența de metodele tradiționale de predare limitează cadrul didactic în adaptarea la ritmul sau nevoile individuale ale elevilor.

Cum inteligența artificială în educație (IAE) poate aduce soluții inovatoare?

a. prin **personalizarea învățării**, deoarece IAE permite adaptarea conținutului de învățare în funcție de performanța și preferințele individuale ale fiecărui elev. Sistemul de învățare personalizat poate oferi module adaptate, provocări specifice și feedback în timp real.

b. prin **evaluare automată și feedback imediat** utilizându-se algoritmi de IAE pentru evaluare automată a testelor și sarcinilor ceea ce poate reduce povara profesorilor și oferi elevilor feedback imediat, facilitând îmbunătățirea continuă a performanței.

c. prin **simulări și experiențe interactive**, deoarece IAE permite integrarea simulărilor și experiențelor interactive în procesul de învățare, oferind elevilor oportunități practice și captivante de explorare a conceptelor dificile.

d. prin **mecanismul de analiză a datelor** pentru îmbunătățirea procesului educațional. Colectarea și analiza datelor cu ajutorul IAE poate furniza informații valoroase despre progresul elevilor, permițând profesorilor să ajusteze strategiile de predare și să identifice domenii de îmbunătățire.

e. prin **ofertarea de conținut suplimentar sau de remediere**. În funcție de performanța individuală, IAE poate oferi conținut suplimentar pentru elevii care au nevoie de provocări suplimentare sau remediere pentru cei care întâmpină dificultăți.

Integrarea IAE prezintă provocări?

Desigur, există o serie de provocări aduse de integrarea IAE cum ar fi:

a. **Bariera digitală și inegalitățile de acces**. Implementarea învățării adaptative individuale (IAE) poate avea un impact asupra diviziunilor în ceea ce privește accesul la tehnologie și resurse educaționale. Deși, IAE aduce beneficii semnificative pentru mulți elevi, există și riscul de a accentua diviziunile existente.

Instituțiile sau elevii din zone cu resurse financiare reduse pot avea dificultăți în a accesa tehnologia necesară pentru implementarea eficientă a IAE. De asemenea, din punct de vedere economic, elevii care provin din medii defavorizate pot fi puși într-o poziție dezavantajoasă, întrucât nu au acces la aceleași resurse educaționale personalizate.

b. O altă provocare este **nivelul de formare și abilitățile digitale**. Profesorii și elevii din școli care nu beneficiază de formare adecvată în utilizarea tehnologiei sau care nu au dezvoltat încă abilități digitale pot avea dificultăți în adoptarea IAE. Acest lucru poate duce la o diviziune între școli și comunități care sunt pregătite pentru utilizarea tehnologiei și cele care nu sunt.

c. Nu mai puțin semnificativă este și **dependența de tehnologie**. O dependență excesivă de tehnologie în procesul educațional poate crea o discrepanță între elevii care au acces constant la tehnologie și cei care nu o au. Elevii care nu sunt familiarizați cu tehnologia sau care nu au acces constant la dispozitive pot să întâmpine dificultăți în a se adapta la un mediu de învățare predominant digital.

d. O altă provocare ține de **aspectele etice în educație**. Și aici se face referire la problemele legate de confidențialitatea datelor, transparență și justiție în luarea deciziilor automate în educație.

Desigur, pentru a minimiza aceste diviziuni, este esențial să se ia în considerare aspectele de accesibilitate și să se dezvolte strategii care să asigure că toți elevii beneficiază de avantajele IAE, indiferent de resursele lor. Alocarea resurselor suplimentare pentru instituțiile și comunitățile defavorizate, formarea adecvată pentru profesori și abordarea atentă a aspectelor culturale sunt factori critici în abordarea acestei probleme.

Analizând diverse rapoarte (OCDE, Future of education, EdSurge, Educause, UNESCO, Consortium for school networking) care furnizează studii privind tehnologia în educație precum și evoluția utilizării învățării adaptative individuale (IAE) în diverse țări, prezintă câteva tendințe generale și exemple de cum tehnologia IAE a evoluat și a fost adoptată:

Statele Unite:

În SUA, multe școli și instituții de învățământ superior au început să implementeze tehnologii de învățare adaptativă. Rapoartele indică creșterea adoptării acestor tehnologii în diferite niveluri de

învățământ, cu un accent pe personalizarea experienței de învățare.

China:

China a avut o creștere semnificativă în adoptarea tehnologiei în educație, inclusiv a IAE. Platformele online și aplicațiile care utilizează inteligența artificială pentru personalizarea învățării sunt tot mai populare în sistemul educațional chinez.

Europa:

Diferite țări europene, precum Marea Britanie, Franța și Germania, au investit în tehnologii educaționale, inclusiv IAE. Multe școli și universități au început să exploreze modalități de a integra tehnologiile de învățare adaptativă în curriculele lor.

În concluzie, implementarea învățării adaptative individuale (IAE) aduce cu sine beneficii semnificative pentru personalizarea procesului educațional și îmbunătățirea performanțelor elevilor. Cu toate acestea, există riscul accentuării diviziunilor existente în ceea ce privește accesul la tehnologie și resurse educaționale. Disparitățile economice, infrastructura precară, nivelurile variabile de formare digitală și dependența excesivă de tehnologie pot crea inegalități în beneficiile aduse de IAE.

Pentru a depăși aceste provocări, este crucial să se acorde atenție sporită asigurării accesului egal la tehnologie și resurse educaționale în toate comunitățile. Investițiile în infrastructură, formarea continuă a cadrelor didactice și dezvoltarea unor strategii adaptate la diversitatea culturală și lingvistică pot contribui la minimizarea disparităților. Astfel, implementarea IAE poate deveni un instrument eficient pentru creșterea nivelului general de educație, asigurându-se în același timp că nici un elev nu este lăsat în urmă.

**Emilia USATÎI, grad didactic superior,
discipline socioumane**

« La connaissance des langues est la porte de la sagesse »

Roger Bacon

Le cours de langue étrangère (français) spécialisé offre aux étudiants dans le collège „Mihai Eminescu” la possibilité d'orienter leurs connaissances et compétences en langues étrangères vers une formation et une information académiques et professionnelles. Les livres numériques, conçus par les professeurs FLE au Département Langue et Communication, sont indispensables pour une réussite professionnelle adéquate à diverses spécialités (Assistance sociale, Services administratifs et de secretariat, Enseignement préscolaire, primaire, Tourism, Jurisprudence).

L'approche de chaque livre est centrée sur l'étudiant, elle est orientée vers les résultats d'apprentissage. Organisé à la demande du curriculum des spécialités, le cours vise à développer des compétences linguistiques professionnelles, en mettant l'accent sur le domaine concerné (assistance sociale, éducation précolaire). Les principaux objectifs sont : l'acquisition et l'utilisation de concepts, de stratégies et de méthodes de travail spécifiques au domaine (avec un soutien linguistique en français), en mettant l'accent sur le développement des techniques et des normes de rédaction du texte scientifique ainsi qu'en acquisitions sur l'acquisition d'un vocabulaire spécialisé varié. Les étudiants ont ainsi l'occasion de comprendre les formats, la structure et les conventions propres aux genres scientifiques du domaine et de développer leur capacité à opérer avec des structures linguistiques qui leur sont propres, en français.

L'objet de la discipline est de former les compétences professionnelles précisées au Curriculum dans la formule suivante : Maîtriser un répertoire linguistique approprié pour la compréhension des

messages oraux et écrits nécessaires à l'obtention d'informations à des fins professionnelles: Produire des messages écrits d'intérêt professionnel en utilisant l'arsenal assimilé de des éléments d'ordre morpho-syntaxique et orthoépique. Possession d'un vocabulaire spécialisé nécessaire pour comprendre et produire des messages professionnels est développer par des présentations électroniques (PPT, Canva, ,educațieinteractivă.md etc.); des documents audio (www.youtube.com); des enregistrements etc. Maîtrise d'un large éventail d'expressions courantes, afin de s'engager dans des interactions informelles.

Le manuel numérique est placé sur la plate-forme d'apprentissage gratuite Google Classroom pour simplifier la création et la diffusion de cours et d'exercices de façon numérique.

Elle vise à permettre aux enseignants et aux élèves de communiquer facilement, au sein de l'école comme à l'extérieur. Elle a pour vocation de favoriser les économies de temps et de papier, faciliter la création des cours, la distribution des devoirs et la communication, et simplifie l'organisation du travail scolaire. Chaque classe créée avec Google Classroom comporte un dossier distinct où l'étudiant peut soumettre son travail dans le but d'être noté par l'enseignant.

Les devoirs sont stockés et notés sur les applications de Google, elles permettent ensuite la collaboration entre l'enseignant et l'élève ou d'un étudiant à un autre. Au lieu de partager les documents en ligne, les fichiers sont hébergés sur la base de données de l'élève grâce à Google Drive, puis soumis à la notation grâce au travail du professeur. L'enseignant peut choisir un fichier modèle de sorte que tous les élèves puissent modifier leur propre copie. Les étudiants peuvent également choisir de joindre des documents supplémentaires, à partir de leur Google Drive.

En conclusion, les livres numériques sont également initiés aux éléments de base de la communication académique, interculturelle, interactive et accessible pour les élèves.

Lilia Zagaevscaia-Rezneac , professeur de FLE

Astăzi, înțelegem mai bine ca oricând că trăim într-o lume în continuă schimbare. Modificările generate de evoluțiile tehnologiilor informaționale nu se manifestă doar în domeniile pentru care au fost inițial concepute, ci determină modificări și în alte sfere ale vieții și activității individului. În această lume în care singurul aspect nemodificat este schimbarea, învățământul trebuie să se integreze și să își adapteze ofertele pentru a veni în întâmpinarea noii generații, actualizându-și permanent finalitățile și resursele, astfel încât să răspundă noilor provocări și, în același timp, să le ofere educabililor deprinderi și instrumente de muncă eficiente [1].

Constatăm deci, că motivația este una din condițiile esențiale, dar și cea mai complexă, care asigură dobândirea de noi cunoștințe și pregătirea pentru integrarea socio-culturală și profesională a elevilor.

Termenul „motivație” provine din latinescul „move” sau „movere” a mișca, a pune în mișcare. Rezultă că motivația reprezintă orice forță, indiferent de natura ei, care pune în mișcare organismul, activitatea pe care o desfășoară.

Motivația este un „concept fundamental în psihologie și în științele despre om, exprimând faptul că la baza conduitei umane se află întotdeauna un ansamblu de mobiluri – trebuințe, tendințe, afecte, interese, intenții, idealuri – care susțin realizarea anumitor acțiuni, fapte, atitudini.

Datorită importanței sale, literatura de specialitate s-a focalizat în direcția impactului motivației asupra învățării. Acest moment se subordonează conceptului general de motivație și are în vedere totalitatea factorilor care îl determină pe elev de a acumula noi cunoștințe, de a forma priceperi și deprinderi noi, de a-și forma competențe.

Din punct de vedere teoretic, motivația pentru învățare a elevilor este acea categorie de stimuli care îl determină pe individ să întreprindă o serie de acțiuni. Motivația învățării se definește ca totalitatea mobilurilor care susțin energetic, activează și direcționează desfășurarea activității de învățare. Ea conferă sens și coerență actelor de învățare și se trăiește subiectiv ca o stare de tensiune, rezultată din confruntarea trebuințelor celui care învață cu modul cum își reprezintă acesta diferitele conținuturi, cerințe, situații și rezultate ale activității de învățare [3]. Deci, motivul reprezintă motorul conduitei. Când sunt prezente motivele, actele învățării sunt declanșate și stimulate, pe când lipsa de motive, duce la demotivația școlară.

Cercetarea literaturii de specialitate ne ajută să concluzionăm prin convingerea că în procesul de formare a elementelor motivaționale pentru învățare e necesar să cunoaștem: sistemul motivațional propriu-zis, specificul personalității elevului și, mai ales, specificul sferei motivaționale ale elevului [6].

*„Zadarnic vei vrea să-l înveți pe cel ce nu e dornic să fie învățat, dacă nu-l vei fi făcut mai întâi dornic de a învăța”
(Comenius)*

Specialiștii în domeniu au încercat să identifice pârghiile prin care se declanșează motivația pentru învățare, dar și acele tehnici și strategii cu ajutorul cărora adulții pot crește gradul de motivare a elevilor. În funcție de sursa din care provin, distingem: motivația extrinsecă (sursa activității de învățare este externă: competiția, încurajarea, lauda, recompensa, dojana, muștrarea, pedeapsa etc.) și motivația intrinsecă (sursa este internă: dorința de cunoaștere, de perfecționare, trebuința de statut ridicat, aspirațiile profesionale, dorința de a fi util etc.)” [3].

Motivația intrinsecă se caracterizează prin a face ceva pentru satisfacția proprie și nu pentru recompense sau presiuni externe. În acest context, motivația intrinsecă se referă la recompensele interne obținute de individ, satisfăcătoare din punct de vedere personal, care îl motivează să acționeze într-un fel datorită propriilor interese și plăceri. Elevul motivat intrinsec își găsește sursa de plăcere și satisfacție în însăși activitatea desfășurată, fără a fi nevoie de factori externi care să-l impună [2].

Conform cercetătoarei Sălăvăstru, forma de bază a motivației intrinseci este curiozitatea și, îndeosebi, curiozitatea epistemică, ce exprimă nevoia de cunoaștere, de lărgire și îmbogățire a orizontului. Activitatea de învățare motivată intrinsec este aceea susținută de pasiunea pentru un anumit domeniu, de plăcerea de a învăța. Ea se realizează cu un efort de mobilizare relativ redus, antrenează sentimente de satisfacție, de mulțumire, de împlinire și conduce la o asimilare trainică și de durată a cunoștințelor [5].

Mediul social poate însă să faciliteze sau să submineze motivația intrinsecă. Mai mulți specialiști în domeniu consideră că motivația nu apare spontan, dar se dezvoltă prin organizarea condițiilor de învățare: percepția clară a scopului, a obiectivelor activității, acestea justificându-i calea ce urmează a fi parcursă; perspectiva de aplicare în practică, care îi oferă elevului convingerea că merită să depună efort; conștiința dobândirii unui spor de cunoștințe, deprinderi sau tehnici de lucru etc. Însă, eficiența învățării scade, atunci când există un nivel minim de motivare.

Motivația extrinsecă are ca sursă obiecte și evenimente externe persoanei și activității desfășurate. Activitatea în sine nu are semnificație pentru individ, constituind doar un mijloc de atingere a unor scopuri. În acest fel, activitatea nu oferă satisfacție sau plăcere și implică un efort considerabil din partea individului. Activitatea pedagogică, demonstrează totuși că motivația extrinsecă este cea mai des întâlnită în practica școlară, fiind punctul de pornire în experiența fiecărui elev care ar trebui, treptat, să interiorizeze anumite valori și deprinderi, astfel încât, să ajungă la idealul motivațional, cel intrinsec.

Pentru motivarea elevilor și obținerea rezultatelor scontate, specialiștii în domeniu ne propun să ținem cont de următoarele **aspecte** [7]:

1. *Profesionalismul cadrului didactic* - activitatea didactică trebuie să se realizeze eficient, cu măiestrie, manifestând pasiune și interes față de toți elevii.
2. *Instruirea interactivă* – elevii învață mai bine atunci când materialul este axat pe interesele, nivelul de înțelegere, nivelul de dezvoltare ale elevilor, vizând astfel o învățare (inter)activă.
3. *Diversificarea metodelor de predare* – conduc elevul spre descoperire, activități de cercetare, interschimb de idei, informații, opinii, experiențe, atitudini, pe interacțiunile sociale stabilite în clasă, în grupuri mici sau în perechi.
4. *Claritatea și volumul conținutului predat* – conținuturile predate trebuie să fie pe înțelesul elevilor
5. *Evaluarea obiectivă* – calitatea actului de evaluare nu trebuie să distorsioneze datele obiective și nici într-un caz nu trebuie să producă erori în evaluare.
6. *Comunicarea așteptărilor* - elevii trebuie să știe ce să facă și cum pentru a obține rezultate bune. Ei trebuie asigurați că se pot descurca bine.
7. *Organizarea lecției* - elevii se implică activ la o lecție bine organizată și structurată pe conceperea sarcinilor, activităților și întrebărilor, folosirea unor exemple, studii de caz sau teme.
8. *Îndrumarea elevilor și acordarea sprijinului* – cadrul didactic nu trebuie să fie doar ca persoană care instruieste, ci și partener în raport cu elevii.
9. *Oferirea de feedback pozitiv elevilor* - comentariile pozitive și negative influențează motivarea.

10. *Competiția constructivă între elevi* - aceasta îi ajută pe elevi să coopereze mai mult pentru a-și urmări propriul scop, generând o motivație intrinsecă.

În cautarea unor strategii eficiente de motivare a elevilor pentru învățare, este util să pornim de la mai multe studii în domeniu. Acestea ne arată următoarele **strategii** [4]:

1. *Strategii de susținere a încrederii elevilor:*

- Să-i ajutăm pe elevi să-și stabilească scopuri, să-și evalueze progresul, să recunoască legătura efort - rezultat;
- Să oferim sprijin suplimentar pentru elevii slabi;
- Să integrăm elevii cu sindrom de nereușită;
- Să-i ajutăm pe elevi să treacă de la scopuri de performanță la cele de învățare.

2. *Strategii de motivare prin stimulente extrinseci:*

- Să laudăm și răsplătim progresul elevilor și să tindem spre standarde de îmbunătățire;
- Să utilizăm competiția ocazional și să oferim oportunități egale de succes;
- Să utilizăm recompense în moduri care îi determină pe elevi să-și aprecieze singuri rezultatele/cele învățate.

3. *Strategii de conectare la motivația intrinsecă a elevilor:*

- Să răspundem nevoilor de autonomie a elevilor, le permitem să facă alegeri;
- Să răspundem nevoilor de competență (implicarea elevilor, feedback imediat, prezentarea semnificației activității);
- Să răspundem nevoilor de interconectare (colaborare cu colegii);
- Să combinăm activitățile, de exemplu pe cele practice cu cele intelectuale, care stimulează creativitatea, disonanța cognitivă, transformă un conținut abstract în unul personalizat etc .

În literatura de specialitate, de asemenea putem găsi un șir de tehnici și condiții care favorizează motivația elevilor. Astfel, cercetătoarea Monica Cuciureanu, evidențiază următoarele **tehnici** [4]:

- Lecția să înceapă cu o glumă sau cu o problemă de soluționat, care va trezi interesul și curiozitatea elevilor;
- Este binevenit să se prezinte planul expunerii (de. ex. sub formă de întrebări);
- Înainte de a explica un concept sau un fenomen se face apel la cunoștințele anterioare ale elevilor, întrebându-i cum și-l explică;
- Se ilustrează relațiile dintre concepte cu ajutorul schemelor, al tabelelor, al desenelor. Se dau exemple din mediul lor cotidian sau care țin de interesele lor.
- Li se cere elevilor să dea ei înșiși asemenea exemple din viața cotidiană;
- Se fac analogii sau se folosesc metafore din domeniile care-i interesează;
- Pentru fiecare etapă, cadrul didactic le oferă un model, arătându-le cum se procedează;
- Se utilizează diferite mijloace de învățare; suporturi audiovizuale, afișe etc.

Având în vedere aspectele menționate, putem afirma deci, că orice copil poate fi motivat să învețe, iar pentru a realiza acest lucru cadrele didactice trebuie să ofere condiții și situații de învățare optime, Un loc important în acest proces vor ocupa strategiile de stimulare a motivației pornind de la justificarea cadrului didactic, modul cum își desfășoară activitatea pedagogică, demersurile atractive și motivante, ce implică elevul activ în descoperire, interacțiune, implicare și descoperire de noi experiențe, astfel, transformându-l în subiect și partener al actului de instruire.

BIBLIOGRAFIE:

1. Balint G., Concepte moderne privind utilizarea tehnologiilor informaționale în procesul de predare-învățare-evaluare. Bacău. 2008.
2. Butuc Simona-Adriana, Motivarea elevilor pentru învățare în contextul relației profesor-elev, Editura Evomind, 2018

3. Crețu D., Nicu A., Pedagogie, pentru definitivat și gradul didactic II, Editura ULBS, 2009, p. 175.
4. Cuciureanu Monica, Motivația elevilor și învățarea, Institutul de Științe ale Educației, Chișinău 2015.
5. Sălăvăstru Dorina, Psihologia educației, Editura Polirom, Iași, 2004.
6. Staricov Estela, Condiții psihopedagogice de formare a motivației învățării la studenții din domeniul pedagogic, Chișinău 2015.
7. Țîmpău Victorina, Metode de stimulare a motivației învățării la disciplina matematica (ciclul gimnazial), prof. de matematică și informatică, grad didactic II. Gimnaziul- grădiniță „Constantin Negruzzi”, s. Tîrnova.

Irina ARBUZ,
profesoară de pedagogie și psihologie

PROMOVAREA TRANSDISCIPLINARITĂȚII ÎN PROCESUL DE FORMARE A COMPETENȚELOR PROFESIONALE A ELEVILOR DE LA SPECIALITĂȚILE: EDUCAȚIE TIMPURIE ȘI ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL TEHNIC NONTERȚIAR.

Evoluția socială, din ultimii decenii, aduce în fața lumii contemporane o serie de provocări, față de care, domeniul educațional, nu poate rămâne indiferent. Doar, prin intermediul îndeplinirii planurilor de învățământ, prin intermediul disciplinelor școlare clasice, competențele, valorile și atitudinile de care au nevoie elevii pentru reușita personală și socială, nu pot fi formate în întregime.

Pedagogia modernă are obligația de a apropia procesul educațional de viața cotidiană a elevilor și de nevoile comunității în care aceștia trăiesc, de a identifica complexitatea rolurilor pe care le vor avea elevii – de azi – în societatea viitoare, începând cu rolul de ființă autonomă, de membru al familiei și al unei colectivități, de cetățean și producător, până la acela de subiect și obiect al multiplelor și diverselor experiențe de viață succesive, care îl vor ajuta să se cunoască pe sine și să abordeze o concepție democratică, manifestându-se ca ființă liberă și creatoare.

Această schimbare este posibilă, dacă accentul cade pe conștientizare, cooperare, gândire critică și creativă, pe adaptabilitate și interpretarea lumii, mereu în schimbare, pentru depășirea frontierelor rigide.

Oare, poate învățământul tradițional să răspundă unor asemenea deziderate? Rezolvarea problemei nu rezidă, numai în schimbări de curriculum, ci mai ales în schimbări referitoare la implementarea lui. Cheia succesului se află în cadrele didactice și anume în proiectarea, organizarea și realizarea unui demers didactic *între discipline, înăuntrul diverselor discipline și dincolo de orice disciplină* – abordare transdisciplinară a învățării.

Metodologia educației transdisciplinare promovează metode și tehnici didactice care valorifică experiența de viață a elevilor, posibilitățile lor de exprimare recreativă și productivă (prin joc și muncă), resursele inteligențelor multiple utilizate, special pentru a echilibra raporturile dintre „gândire, sentimente și corp”. La nivel de sistem, solicită organizarea, în cadrul fiecărei școli, a unui atelier de cercetare transdisciplinară, care exersează eliminarea graniței dintre timpul de învățare organizat (formal și nonformal) și timpul liber utilizat în sens pedagogic.

Transdisciplinaritatea este privită ca o formă superioară a interdisciplinarității și presupune concepte, metodologie și limbaj care tind să devină universale.

Abordarea transdisciplinară, oferă situații de învățare noi, care fertilizează dezvoltarea competențelor generale și a celor cheie prin conexarea finalităților de studiu pe discipline, proiectând rezultatele învățării în realitatea în care, elevii din învățământul profesional tehnic, își vor desfășura activitatea profesională – de educatori în educația timpurie și învățători în învățământul primar.

Astfel, având la bază Cadrul Național al Calificărilor și anume Standardele de Calificare a acestor două domenii de formare profesională, ajungem la concluzia că ele se pot forma doar prin promovarea transdisciplinarității și interacțiunii dintre unitățile de curs și stagiile de practică.

În cadrul unităților de curs pe care le predau: Teoria educației, Pedagogia, Didactica, promovez transdisciplinaritatea prin faptul că, mereu fac legătura cu alte discipline de studiu, de exemplu:

-**psihologia**, prin faptul că elevul trebuie să cunoască particularitățile de vârstă și particularitățile individuale ale copiilor, la realizarea unor sarcini practice legate de metodele didactice;

-**istoria**, operarea cu diferiți termeni istorici, la identificarea etapelor de dezvoltare a pedagogiei, educației, teoriei educației, didacticii;

-**arta plastică**, prin faptul că elevul este pus în situația să redea, creativ și artistic, anumite noțiuni, să schematizeze, să deseneze etc.

Dar, cel mai relevant proces unde se realizează transdisciplinaritatea, totuși, consider că, sunt stagiile de practică pedagogică, ele constituie exemple elocvente de integrare transdisciplinară în formarea competențelor viitorilor educatori și învățători. Argumentele se reliefează în contextul comparării celor două forme de cunoaștere, disciplinară și transdisciplinară.

Conținuturile și competențele dobândite se integrează în jurul unor probleme, situații concrete. Întrebarea care orientează demersul transdisciplinar este: Cum îi putem învăța pe elevi să fie buni specialiști în domeniul lor? Achizițiile învățării au sens doar prin contribuția lor la succesul personal și social al tinerilor în contexte culturale și sociale concrete.

Anume în cadrul stagiilor de practică, elevul are posibilitatea să aplice cunoștințele căpătate în cadrul tuturor disciplinelor și unităților de curs pe care le studiază, și anume prin: proiectarea didactică, selectarea metodelor, mijloacelor, formelor de organizare, elaborarea obiectivelor operaționale, lucrul cu documentele de politică educațională, care se studiază în cadrul pedagogiei, didacticilor, didacticilor particulare.

Mai mult ca atât, anume stagiile de practică reprezintă un teren empiric în care elevii își exersează abilitățile etice, le adaptează în contexte tipice și atipice, provocându-i să găsească soluții adecvate, din punct de vedere moral, la relațiile din cadrul activității profesionale.

Formarea competenței etice la elevi, din cadrul specialităților cu profil pedagogic, constituie un deziderat obligatoriu, în cadrul formării viitoarelor cadre didactice. Având în vedere impactul major, al profesiei de educator și învățător, asupra personalității educabililor, cercetarea asupra mecanismului de formare a competenței etice este necesară și, fără îndoială, reprezintă o componentă importantă în formarea sistemului de competențe profesionale.

Transdisciplinaritatea, prin prisma stagiilor de practică, se reflectă prin centrarea pe viața reală, pe problemele semnificative din contextul cotidian profesional și plasează procesele individuale de învățare ale elevilor-practicanți în centrul experiențelor de învățare – clasele de elevi și grupele de copii, unde, aceștia desfășoară activități ce reflectă cunoștințele acumulate în cadrul tuturor unităților de curs și obiectelor de studiu.

Iată un model care demonstrează o parte din formarea competențelor viitorilor specialiști în domeniul educațional, prin intermediul transdisciplinarității, în cadrul stagiilor de practică:

Concluzie: Abordarea transdisciplinară reprezintă un aspect indispensabil și esențial în procesul de predare-învățare-evaluare.

Datorită transdisciplinarității, procesul de dobândire a cunoștințelor devine atractiv pentru elevi, totodată, are loc dezvoltarea intelectuală, socială, emoțională și cultivă încrederea în forțele proprii.

Peste 300 de tineri pe parcursul anului 2023- 2024 din Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca, au participat la mai multe lecții anticorupție organizate de AO CRT DACIA în cadrul proiectului „Tinerii - luptă împotriva corupției”.

Scopul acestui proiect este de a educa în spiritul integrității prin formarea deprinderilor de opunere a rezistenței fenomenului corupției în rândul tinerilor. Participanții au fost instruiți în materia comportamentului infracțional, antisocial, subliniind că această problemă este prezentă în toate sectoarele vieții sociale. Astfel în demersul activității am specificat că corupția este un concept prioritar juridic și penal, desemnând încălcarea sau transgresarea ilegală și ilicită a normelor referitoare la îndatoririle funcționarului public, agenților economici sau persoanelor care efectuează diferite tranzacții, operații sau afaceri de tot felul. În consecință a fost important ca tinerii să conștientizeze că corupția îmbracă diferite forme și diferențierea acțiunilor de dare și luare de mită în raport cu protecționismul, favoritismul, conflictul de interese, coruperea alegătorilor, etc.

Demersul activităților promovate în localitatea: Municipiul Soroca, a avut drept scop informarea și documentarea focusată pe deprinderile de opunere a rezistenței fenomenului corupției în rândul tinerilor.

Efectele distructive ale fenomenului corupției duc la adâncirea inegalităților sociale și la diminuarea resurselor publice, fapt ce influențează negativ asupra populației. Pe plan socio-economic, efectele negative ale corupției sunt relevate în primul rând de creșterea ratei sărăciei, cauzată în mare parte în Republica Moldova de deprecierea valutei naționale, scumpirii prețurilor și imposibilității ajustării asigurărilor sociale. Aria tot mai largă, complexitatea și continua diversificare a formelor de manifestare a corupției, inclusiv la nivel local, împreună cu tendințele de globalizare fac din acest fenomen o adevărată amenințare pentru principiile statului de drept, și afectează inclusiv și majoritatea domeniilor de activitate a administrațiilor publice locale.

Majoritatea specialiștilor consideră că un element important care trebuie avut în vedere în evaluarea fenomenului de corupție este percepția socială și reacția opiniei publice față de definirea diferitelor acte și comportamente considerate ca

acte de corupție, întrucât o acțiune eficientă împotriva corupției nu este posibilă dacă există diferențe sensibile între definiția legală (juridică) a corupției și cea a opiniei publice. Din acest punct de vedere, de multe ori, opinia publică pare să fie mai bine orientată în ceea ce privește definirea amplitudinii și intensității corupției decât instituțiile abilitate în combaterea și urmărirea actelor de corupție.

În același timp, întrucât formele de manifestare ale corupției sunt extrem de diverse, diversitate care influențează intensitatea percepției publice față de acest fenomen, formele de răspuns și cotrărspuns față de diversele comportamente circumscrise corupției se regăsesc, uneori, în activitatea de încriminare sau, dimpotrivă, de dezincriminare a unor fapte și acte considerate, la un moment dat, că ar intra în sfera fenomenului de corupție.

În urma discuțiilor, tinerii au subliniat că fenomenul corupției în sistemul educațional, în majoritatea formelor în care se manifestă, face parte din „corupție mică, dar frecvent întâlnită” care influențează cetățenii, aceștia pierzând încrederea în instituțiile statului, în democrație și meritocrație și creează stereotipuri precum că orice angajat în sistemul public este o persoană predispusă către act de corupție.

Scopul acestor lecții a fost de informa tinerii că cetățenii încurajează prin comportamentele lor actele de corupție, iar percepția și nivelul de condamnare a actelor de corupție depinde doar de noi.

Concluzionând, sensibilizarea anticorupție a tinerilor, colaborarea activă a rețelei instituționale în lupta împotriva corupției cu societatea civilă, în vederea propagării în masă a culturii anticorupție, este importantă în prevenirea acestui fenomen.

Diana TANAS, profesoară grad didactic I,
expertă în cadrul proiectului
„Consolidarea Statului de Drept și a Mecanismelor Anticorupție în
Republica Moldova” cofinanțat de Uniunea Europeană și
Ministerul Federal German pentru Cooperare Economică și
Dezvoltare (BMZ) și implementat de Agenția de Cooperare
Internațională a Germaniei (GIZ).
Partener al proiectului în regiunea de Nord este A.O. ”Pro
Cooperare Regională”. La nivel local inițiativa ”TINERII-pot lupta
împotriva corupției!” în raionul Soroca este implementată de AO
Centrul de Resurse pentru Tineret DACIA.

SCENARIUL SPECTACOLULUI LITERAR – MUZICAL Revelion 2024

Genericul activității: „Magia iernii”

Competența specifică: Cultivarea și valorificarea potențialului creator al elevilor, prin utilizarea unor tehnici specifice artelor muzicale, a creațiilor literare și de interpretare artistică.

Obiectivele activității:

- Promovarea valorilor naționale, specifice sărbătorilor de iarnă;
- Crearea atmosferei de sărbătoare;
- Formarea percepției creative a muzicii, capacitatea de a-și exprima conținutul prin mișcări și dans;
- Formarea culturii comunicării, ținutei scenice, competențelor declamative;
- Evidențierea rolului activităților extracurriculare în formarea personalității;
- Sporirea responsabilității participanților pentru un rezultat de calitate.

Deschiderea activității: Dans vals: Pînzari Victoria, eleva grupei 18, specialitatea „Turism”

Prezentator I: Bună ziua și bine ați venit la activitatea dintre ani, cu genericul „Magia iernii”.

Prezentator II: În clipele ce urmează, vă propunem să ne lăsăm duși de farmecul clipei și de feeria sărbătorilor de iarnă.

Prezentator I Momentul miraculos va începe imediat, dar nu înainte de a o invita în scenă, cu un mesaj de felicitare, pe doamna T. Vișniovaia,

directoarea Colegiului Mihai Eminescu din Soroca.

Prezentator II: A venit din nou o iarnă magică
Coborând din stelele cerești...
Ninge... ninge din cer, parcă descântă...
Ninge cu speranțe ca-n povești

Prezentator I: Vă propunem să savurăm ultimele clipe ale anului 2023, care pleacă, într-o atmosferă caldă și veselă, în așteptarea surprizelor dorite.

Prezentator II: Iar primul moment cu care vine să ne surprindă eleva grupei 37, Mitrica Nicoleta este piesa În Anul Nou.

Prezentator I: La cumpăna dintre ani, când totul în jur îmbracă straietele de sărbătoare, moldovenilor le stă pe suflet muzica populară

Prezentator II: În acest context, Victor Domniuc, va interpreta piesa „Săltăreața”

Prezentator I : E o seara deosebită când luna lucește mai tare, când stelele luminează tot mai sus și în văzduh se strecoară bucuria încununată de dragoste. Atmosfera dată ne pătrunde în inimi și devenim ostatecii unui vis fermecător de iarnă.

Prezentator II: Galbenă gutuie interpretată de Chirica Maria și Zabulica Ionela este piesa care vine să ne creeze, în acest sens, o atmosferă de suflet, perfectă pentru această perioadă.

Prezentator I : Știți, sărbătorile de iarnă sunt legate, nemijlocit, de vârsta copilăriei, de dorințele inocente ale copiilor, înșiruite în scrisorile adresate celui mai bun moș - Moș

Crăciun.

Prezentator II: Ochii roată măi băieți
Care vreți, care puteți
Ia-n priviți atenți prin sală
Și spuneți fără sfială
Cine-a întârziat în drum?

Prezentator I : invităm în scenă elevele Railean Cătălina și Solovei Valeria cu piesa „Moș Crăciun”

Prezentator I : Lângă bradu-mpodobit
Moșul iarăși a venit
Și ne-aduce-n traista lui
Tot ce e frumos și bun
Fericire, sănătate
Mult noroc și spor în toate.

Moș Crăciuc: (Șomu Chiril)

În seara asta cu minuni
Eu vă doresc iubire,
Din stele să-mplețiți cununi,
Iar din tăceri - urări de bine.
E-un obicei rămas de la bătrâni
Ca-n miez de noapte așezați la masă
Cu cupa în mâini,
Să petrecem anul ce ne lasă!
Să-i mulțumim de tot ce ne-a adus
Apoi, întorși spre Anul care vine,
Să ridicăm din nou fruntea sus
Și să-l întâmpinăm cum se cuvine!

Prezentator II: Cîntec, dans și voie bună

Și mereu toți împreună
Să privim și s-admirăm
Dansatori s-aplaudăm.

Prezentator I : Invităm crăciunițele moderne să mențină această magie a sărbătorii. Ansamblul de dans -conducător Gorpin Nadejda

Prezentator II: E vremea colindelor,
Căci gheața se-ntinde
Asemeni oglinzilor,
Și tremură brazii,
Mișcând rămurelele,
În noaptea de azi
Când scânteie stelele.

Prezentator I: Ascultați, clopoțelul în cer vuieste!
Domnul înc-un an ne dăruiește,
Ne-mpresoară cu fulgi de sănătate
De viață bună s-avem parte!

Prezentator II: Să primim cu aplauze colindătorii. Ansamblul folcloric „Izvoaraș” -Vestea bună - conducător Gornari Iulia

Prezentator I : Miros de brad, parfum de flori, bat în ferestre urători. De sfintele sărbători, deschidem ușa și inima speranței, bucuriei și luminii divine. Urătura este acel element al sărbătorilor de iarnă care conferă un șarm și o magie deosebită.

Prezentator II: Dragi oaspeți, stimată administrație, gazdele acestui lăcaș de înțelepciune, vă îndemnăm să primiți ceata noastră cea aleasă cu cele mai frumoase datini strămoșești.

Belinschi Dumitru: Aho, aho copii și frați
Stați un pic și nu mânați
Lângă boi vă adunați
Și cuvântul mi -ascultați
Am venit să vă urăm
Brazde să vă semănăm
Cu noroc și fericire
Noul an rodnic să fie
Cu noroc și bucurie
În caiete să adie
Numai note foarte bune
Și să fim elevi cumiți
Bucurie la părinți
Ia mai mânați măi, hăi, hăi

Cazac Radu: O urăm pe directoare
În această sărbătoare
Care are grijă mare
În școală de fiecare
Să ne fiți dar sănătoasă
Zâmbetul să vă-nflorească
Să ne fiți mereu aproape
Să ne susțineți în toate
Trageți roata măi flăcăi
Și strigați cu toții -hăi, hăi

Morari Ion: Să-I urăm pe profesori
Care tare-s primitori
Necătând la greutăți
Totdeauna sunt prezenți
Le urăm noi sănătate
Că-i mai bună decât toate
Fericire și răbdare
Mai puțină supărare
Și în anul care vine să ne auzim de bine
Ia mai mânați măi, hăi, hăi

Roșca Marius:

Îi urăm și pe părinți
Care ne-au crescut cumunți
Grijă mare au de noi
Ca să nu-ndurăm nevoi
Dragi părinți, fiți sănătoși
Bucurii să aveți
De la copii, de la nepoți
Pentru asta voinicei
Zângăniți din zurgălăi
Și strigați odată -hăi, hăi

Scenetă - URSUL

Prezentator II: Albul diamantului în soare,
falnicii brazi, stratul pur de nea se așterne din
nou înaintea noastră ca un volum nescris.

Prezentator I Și dacă tot ne-am îndreptat virtual
inimile spre zări înderpărtate, să facem un popas
în lumea altor merediane cu Zabolotnîi Victoria,
care va interpreta piesa Happy New Year.

Prezentator II: Deschideți ușa și lăsați spiritul
sărbătorilor de iarnă să vă intre în casă!
Deschideți inimile și lăsați bucuria și împlinirea să
vă pătrundă în suflet.

Prezentator I: Deschideți larg brațele și îmbrățișarea voastră caldă, vorba bună și
gândul curat să fie cel mai de preț cadou pentru cei dragi. Fie ca iubirea,
înțelepciunea, încrederea și generozitatea să vă călăuzească pașii în noul an 2024.

Prezentator II: Stimată audiență, acestea am avut a vă spune.

Prezentator I: Vă dorim mulți ani fericiți!

Valentina RUSU, profesoară de discipline juridice, grad didactic Unu
Daniela FIODORCIUC, profesoară de discipline economice, grad didactic Superior

Valentina REBEJA, profesoară de istorie, grad didactic doi
Iulia GORNARI, profesoară de discipline muzicale, grad didactic Unu

Aventurile spiridusilor în seara de Anul Nou

Magia fulgilor, feeria îngerilor, bucuria
crăciunilor și spiritul de sărbătoare ce plutește în
aer înălțându-se într-o horă cu steluțele ce se
desprind de pe cer, ne vestesc, că a venit
Crăciunul.

În data de 22 decembrie, a fost organizat matineul
pentru copiii angajaților a Colegiului
„M.Eminescu” din Soroca, cu tematica: „Aventurile
spiridușilor în seara de Anul Nou”, responsabile de
acest frumos moment au fost: Iliuhin Tatiana și
Doga Cristina.

Copiii cu sufletele curate și inimile pline de
bucurie, au încercat să creeze o zi maispecială, o zi
de sarbătoare.

Scopul activității :

Oferirea emoțiilor de bucurie și magie la sărbătoarea dedicată copiilor.

Obiective:

- socializarea copiilor cu diferite vârste;
- audierea cântecelor dedicate sărbătorilor de iarnă;
- implicarea în echipe în cadrul activităților propuse:
 1. Jocul: „Transportarea portocalelor”.
 2. Jocul: „Împodobirea bradului”.
 3. Găsirea fulgilor de nea.
 4. Prezentarea imaginii lui Moș Crăciun.
- motivarea implicării în dansuri la audierea cântecelor;
- recitarea poeziilor, prezentarea cântecelor și a colindelor de către copii.

Tatiana ILIUHIN, profesoară de discipline juridice

*Colectivul
de redacție:*

Valentina Rusu - redactor

Tatiana Neagu - corector

Iuliana Braniste - machetator